

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/69/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6214010008
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alojz Palaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6214010008.1

Uznesenie

Krajský súd Banská Bystrica, na neverejnom zasadnutí dňa 29. júna 2016, v senáte zloženom predsedom senátu JUDr. Alojza Palaja a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a JUDr. Slavojom Sendeckého, prejednal odvolanie okresného prokurátora, proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš z 18.04.2016 sp.zn. 8T/4/2014 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný P. Y. podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1,2 písm. b), c) Tr. zák.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. bola poškodená strana S-TEAM s.r.o. Veľký Krtíš s nárokmi na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie okresný prokurátor, ktorý sa domáhal preskúmania napadnutého rozsudku a jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odvolanie odôvodnil tým, že podľa jeho názoru rozhodol nezákonne, keď dôkazy vyhodnotil jednostranne v prospech obžalovaného. Poukázal na rekogničný úkon podľa fotografie z 18.12.2012, kde poškodená J. P. opakovane presvedčivo označila obžalovaného P. Y. ako páchatela lúpeže z 19.02.2007 v zmenárni v Slovenských Ďarmotách. Pred rekogníciou svedkyňa popísala páchatela, na základe ktorého popisu bol vytvorený aj jeho identikit. Nemožno súhlasiť s tvrdením obhajoby a súdu, že pokiaľ bola rekognícia vykonaná pred vznesením obvinenia, ide o nepoužiteľný dôkaz. Rekognícia je svojou povahou špecifický, v podstate neopakovateľný procesný úkon znovu spoznávania osôb alebo vecí. Špecifická povaha tohto úkonu v podstate zabraňuje opakovať rekogníciu s osobou alebo vecou, ktorá bola už raz pri rekognícii opoznávaná, či už s pozitívnym alebo negatívnym výsledkom. Bolo snahou orgánov činných v trestnom konaní aj po vznesení obvinenia vykonať s poškodenou rekogničný úkon, ktorý v konečnom dôsledku nebol vykonaný z dôvodu odmietnutia obžalovaného podrobiť sa tomuto úkonu. Za predpokladu, že sa obžalovaný nedopustil prejednávaneho skutku, nemal dôvod odoprieť účasť na tomto úkone. Okrem toho prvostupňový súd nevykonal nariadený rekogničný úkon na hlavnom pojednávaní 18.04.2016 zodpovedajúcim spôsobom, nezabezpečil fotografie osôb, ktoré neboli zovňajškom podobné obžalovanému, čo bolo stranami namietané. Súd námietke vyhovel a rekogníciu vykonal len z fotoalbumu zabezpečeného v prípravnom konaní, pričom odmietol návrh intervenujúcej prokurátorky na vyžiadanie ďalších fotografií osôb, zovňajškom podobných obžalovanému, od orgánov činných v trestnom konaní, poukazujúc na rozpor so zásadou hospodárnosti a účelnosti trestného

konania. Je toho názoru, že súd nemôže zásadu hospodárnosti konania povyšovať nad zásadu náležitého zistenia skutkového stavu veci. I keď poškodená na hlavnom pojednávaní uviedla, že už si nepamätá tvár páchatel'a lúpeže z 19.02.2007, čo môže byť prirodzené vzhľadom na odstup času od spáchania skutku, je toho názoru, že jej postoj je do istej miery modifikovaný aj obavou z obžalovaného, ktorú vyjadrila tým, že nebude vypovedať v jeho prítomnosti. Preto prvostupňový súd mal prihliadnúť najmä na výsledky rekogničného úkonu s poškodenou vykonaného z prípravného konania.

Nie je zrejmé tiež, prečo spochybňuje súd výpoveď svedka D. W., ktorý opakovane uviedol zhodné skutočnosti tak v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní. Súd totiž nemal k dispozícii žiadny objektívny fakt, ktorý by mohol navodiť záver o nevieryhodnosti uvedeného svedka a účelovosti jeho výpovede, v snahe prívodiť si určité úľavy v jeho trestných veciach.

Rovnako je absolútne nepravdivé tvrdenie prvostupňového súdu v odôvodnení rozsudku, že po vznesení obvinenia P. Y. už neboli vykonané žiadne výsluchy svedkov a nebol zabezpečený žiadny iný dôkaz. Z vyšetrovacieho spisu možno jednoznačne zistiť, že všetky výsluchy, ktoré boli vykonané pred vznesením obvinenia menovanému, boli po vydaní uznesenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por. zopakované kontradiktórnym spôsobom.

Krajský súd na základe odvolania okresného prokurátora preskúmal v zmysle ust. § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, s prihliadnutím i na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané, a zistil, že odvolanie okresného prokurátora je dôvodné.

Predmetná vec bola prejednávaná odvolacím súdom opakovane už v minulosti, pritom naposledy odvolací súd uznesením z 05.08.2015 sp.zn. 3To/91/2015 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa z 18.05.2015, ktorý bol z hľadiska rozhodnutia v merite veci v podstate zhodný s teraz prejednávaným rozsudkom, keď obžalovaný bol podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodený spod obžaloby okresného prokurátora. Odvolací súd rozviedol, v akých smeroch je potrebné doplniť dokazovanie a aké procesné chyby je povinný súd prvého stupňa napraviť, resp. v budúcnosti pri ďalšom dokazovaní a rozhodovaní sa im vyvarovať. Ide hlavne o ust. § 2 ods. 10, 12 Tr. por. a § 168 ods. 1 Tr. por.

Z vykonaného dokazovania po zrušení predchádzajúceho rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa v podstate nerešpektoval názor odvolacieho súdu, keď hlavne nebol vykonaný procesný úkon rekognície, návrh okresného prokurátora na hlavnom pojednávaní bol v tomto smere zamietnutý tak, ako naň poukazuje v odvolaní okresný prokurátor.

Je zrejmé, že súd prvého stupňa dôsledne nerešpektoval ust. § 2 ods. 10 Tr. por., pritom pokiaľ ide o jeho tvrdenie o nadbytočnosti alebo iných dôvodov pre nevykonanie rekognície, teda medzi poškodenou a obžalovaným, bránili mu v tom údajne také dôvody, že boli predložené zlé fotografie, podľa ktorých mal byť obžalovaný opoznávaný poškodenou, resp. odmietol vykonať rekogníciu podľa nových fotografií zákonným spôsobom tak, ako to ukladajú za povinnosť orgánom činným v trestnom konaní a súdu ustanovenia Trestného poriadku, teda opoznávanie medzi viacerými osobami podobného vzhľadu, výzoru, zvlášť podľa popisu poškodenej, resp. opoznávajúcej osoby, resp. tak, ako to bolo vykonané priamo naživo pred vznesením obvinenia. Neobstojí tvrdenie súdu v tom smere, že odvolací súd nevidí dôvod pre tvrdenie poškodenej alebo jej postoj k rekognícii naživo, že by sa obžalovaného mala báť. Takéto tvrdenie je účelové, aby sa vyhla predmetnému úkonu, pritom ako svedkyňa nemá dôvod a neuviedla žiadny zákonný dôvod, prečo by mohla odmietnuť čo i len vypovedať, hoci samotný úkon rekognície nie je výpoveďou svedka a nevzťahuje sa naň u svedka právo odoprieť vypovedať, pokiaľ nie sú splnené zákonné podmienky ust. § 130 Tr. por., naopak, bez splnenia týchto podmienok platia ustanovenia § 127 Tr. por. o povinnosti svedka vypovedať a bezdôvodné, protizákonné odmietnutie vypovedať zodpovedá príslušným ustanoveniam Trestného poriadku, ktorými je možné svedka procesne postihnúť, resp. upozorniť ho aj na možnosť naplnenia niektorej zo skutkových podstát trestných činov, uvedených v osobitnej časti Trestného zákona. O tomto zjavne dôrazne svedkyňa na hlavnom pojednávaní predsedom senátu upozornená nebola, aspoň takáto skutočnosť nevyplýva z protokolovanej zápisnice.

Uvedeným postupom súd prvého stupňa zjavne odignoroval aj ust. § 327 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého

súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, a je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil.

Z doterajšieho rozhodovania a posledného aj odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa zrejme pri prvom rozhodnutí zaujal určité stanovisko o vine, bez toho, aby dôsledne vykonal dokazovanie vo všetkých nevyhnutných smeroch a dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 2 ods. 12 Tr. por. a v tomto smere napriek tlaku odvolacieho súdu na zákonný postup a vykonanie dokazovania na hlavnom pojednávaní v nevyhnutnom smere pre rozhodnutie, zotrúva na svojom vlastnom názore o dôkaznej situácii a hodnotí dôkazy v rozpore s ust. § 2 ods. 12 Tr. por. a následne potom prispôsobuje dokazovanie, ako aj samotné odôvodnenie k tomuto presvedčeniu bez toho, aby ho zákonným spôsobom vyargumentoval. Takýto postup je v rozpore aj s ust. § 168 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého

ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

V súvislosti s týmto ustanovením je zrejmé, že sa tak stalo po nedôslednom rešpektovaní ust. § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorého je povinný súd dostatočne zrozumiteľne vysvetliť, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov jednotlivo i v ich súhrne a v tomto prípade aj v otázke vieryhodnosti toho - ktorého dôkazu, pričom musí konkretizovať pochybnosti o vieryhodnosti dôkazu opodstatnenými zákonnými dôkaznými skutočnosťami, ktoré v napadnutom rozsudku absentujú.

Je zjavné, že neobstojí teória o hospodárnosti konania, ktorú sa snaží údajne zachrániť súd prvého stupňa, keď na druhej strane nerešpektuje právny názor odvolacieho súdu a procesných strán v tomto smere, aby vykonal v nevyhnutnom smere dokazovanie, postačujúce na zákonné rozhodnutie, ktorým postupom sám predlžuje dĺžku konania v predmetnej veci. Pritom treba dať za pravdu okresnému prokurátorovi v zmysle dôvodov odvolania, že takýto argument absolútne neobstojí, pokiaľ rýchlosť konania má byť na úkor kvality a zákonnosti konania a rozhodnutia vo veci samej.

Je pritom zrejmé, že súd prvého stupňa opätovne nerešpektuje dôkazy, ktoré boli zabezpečené zákonným spôsobom, vrátane prvých rekognícií, hoci boli vykonané v predprípravnom konaní a išlo o úkony neopakovateľné v tom slova zmysle, že nasledujúce už mohli byť ovplyvnené samotným obžalovaným alebo inými skutočnosťami, vplývajúcimi na ochotu svedka vypovedať úplnú pravdu, prípadne spochybníť svoje predchádzajúce presvedčenie, v tomto prípade v rámci rekognície. Preto súd nemôže odignorovať výsledky týchto neopakovateľných úkonov spred obdobia vzniesenia obvinenia, resp. začatia trestného stíhania v predmetnej veci a nemôže si dovoliť nerešpektovať ďalšie dôkazy, resp. dôsledne sa s nimi nevysporiadať jednotlivo i v súhrne, či už vyznievajú v prospech alebo v neprospech obžalovaného. V tomto prípade ide aj o dôkaz svedčiaci v neprospech obžalovaného, a to v zmysle výpovede svedka D. W., ktorého výpoveď v súvislosti s ostatnými prvotnými úkonmi na začiatku dokazovania v predprípravnom a prípravnom konaní vyznievajú v neprospech obžalovaného, pritom súd prvého stupňa vyzdvihuje v rozpore s ust. § 2 ods. 12 Tr. por. skôr dôkazy svedčiace v prospech obžalovaného.

Bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa dôsledne rešpektovať procesné ustanovenia pri hodnotení dôkazov v rámci rozhodovania vo veci samej a následného zrozumiteľného rozhodnutia nielen z pohľadu výrokovej časti, ale aj z pohľadu presvedčivosti odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku v zmysle § 168 ods. 3 Tr. por. V súčasnej konštrukcii je z tohto pohľadu rozsudok súdu prvého stupňa v zásade nepreskúmateľný, keďže je v podstate postavený na hodnotení viac-menej dôkazov v prospech obžalovaného, po tom, čo neboli vykonané všetky dostupné dôkazy, ktoré mohli a mali prispieť k ustáleniu skutočného stavu veci, rešpektujúc pritom aj právny názor odvolacieho súdu.

Až po doplnení dokazovania v naznačenom smere bude môcť súd prvého stupňa správne rozhodnúť o ďalšom postupe vo veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.